

Bryssel, 23. toukokuuta 2025
(OR. en)

9260/25

LIMITE

JUSTCIV 102
JAI 653
EJUSTICE 31
CODEC 657
FREMP 133

Toimielinten välinen asia:
2023/0169 (COD)

ILMOITUS

Lähettiläs:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä aikuisten suojeluun liittyvissä asioissa – Osittainen yleisnäkemys

I JOHDANTO

1. Komissio antoi 31. toukokuuta 2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä aikuisten suojeluun liittyvissä asioissa¹ ja samanaikaisesti ehdotuksen neuvoston päätökseksi jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta liittyä Euroopan unionin edun mukaisesti aikuisten kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä ’vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus’, osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina².

¹ 10108/23.

² 10136/23.

2. Ehdotuksilla pyritään parantamaan sellaisten aikuisten rajatylittävää suojelua, jotka eivät henkilökohtaisten kykyjensä heikentymisen tai riittämättömyyden vuoksi pysty suojelemaan etuaan, sekä varmistamaan että heidän henkilökohtaista itsemääräämisoikeuttaan, mukaan lukien vapautta tehdä heihin itseensä ja tuleviin järjestelyihin liittyviä valintoja, kunnioitetaan heidän liikkuaan EU:n alueella.
3. Tämä ilmoitus koskee yksinomaan asetusehdotusta. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua ehdotusta neuvoston päätökseksi käsitellään myöhemmässä vaiheessa.
4. Asetusehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 81 artiklan 2 kohtaan (tavallinen lainsäätämisyjärjestys).
5. Euroopan parlamentissa päävastuu on oikeudellisten asioiden valiokunnalla (JURI). Jana TOOM (Renew) nimettiin esittelijäksi.
6. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lausuntonsa komission ehdotuksesta 19. heinäkuuta 2023³.
7. Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto ehdotuksesta hyväksyttiin 13. joulukuuta 2023⁴.
8. Neuvostossa ehdotusta käsitellään yksityisoikeustyöryhmässä (aikuisten suojelu), jäljempänä 'työryhmä'.
9. Työryhmä on kokoontunut säännöllisesti keskustelemaan ehdotuksesta. Erityishuomion kohteena on ollut I–V luvut (Soveltamisala ja määritelmät; Toimivalta; Sovellettava laki; Tunnustaminen ja täytäntöönpano; Viralliset asiakirjat) jotka kattavat asetuksen keskeiset säännökset. Puheenjohtajavaltio katsoo, että näiden lukujen nykyinen teksti on vakaa ja tuo esiin huolella tasapainotetun kompromissin, joka heijastaa jäsenvaltioiden kantojen laajaa kirjoa.

³ 12072/23.

⁴ EUVL C/2024/1581.

10. Keskusteluissa on selvinnyt, että tarvitaan lisää aikaa tekstin loppuosan tarkastelemiseksi edelleen, erityisesti rekisterien yhteenliittämisen osalta sekä koskien yhteistyötä sijoittamisen yhteydessä.
11. Puheenjohtajavaltio haluaisi näin ollen esitellä neuvostolle osittaisena yleisnäkemyksenä kompromissitekstinsä I–IV luvuista, lukuun ottamatta viittauksia rekistereihin (1 artiklan h alakohta) ja sijoittamiseen (10 artiklan 1 kohdan c alakohta), jotka toimitetaan myöhemmin yhdessä niitä vastaavan VI–XII lukujen vakautetun tekstin kanssa. Osittaiseen yleisnäkemykseen ei ole sisällytetty viittauksia myöhempisiin lukuihin, johdanto-osan kappaleiseen tai liitteisiin. Lisäksi osittaisen yleisnäkemyksen kattamia säännöksiä voidaan mukauttaa myöhemmin, jos se katsotaan tarpeelliseksi VI–XII lukuja koskevien neuvottelujen perusteella.
12. Irlanti ei ole käyttänyt perussopimukseen liitetystä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaista mahdollisuutta osallistua ehdotetun asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen. Perussopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan N:o 22 mukaisesti Tanska ei osallistu ehdotetun asetuksen hyväksymiseen.

II PUHEENJOHTAJAVALTION KOMPROMISSITEKSTIN KESKEISET OSAT

13. Ehdotuksen ensimmäinen tarkastelu aloitettiin 19. heinäkuuta 2023, ja sitä on jatkettu Espanjan, Belgian, Unkarin ja Puolan puheenjohtajakausilla yhteensä 17:ssä työryhmän kokouksessa.
14. Ehdotukselle asetetun korkean poliittisen prioriteetin mukaisesti puheenjohtajavaltio päätti keskittää toimensa tiettyihin keskeisiin lukuihin, jotta saataisiin aikaan konkreettisempaa edistymistä ja varmistettaisiin, että ehdotuksen tärkeistä osista päästään yhteisymmärrykseen.

15. Puheenjohtajavaltio Puola esitti aiemmissa kokouksissa saavutetun edistymisen pohjalta I–V luvuista useita tarkistettuja tekstejä viidessä työryhmän kokouksessa ja kahdessa oikeus- ja sisäasioiden neuvosten kokouksessa. Puheenjohtajavaltio pyrki johdonmukaistamaan tekstiä, selkeyttämään soveltamisalaa ja keskeisiä kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä (toimivalta, sovellettava laki, tunnustaminen ja täytäntöönpano, viralliset asiakirjat) sekä varmistamaan yhdenmukaisuuden samasta aihepiiristä vuonna 2000 tehtyyn Haagin yleissopimukseen⁵, samalla tarkastellen Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden velvoitteita vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen, jäljempänä ’vammaisyleissopimus’, pohjalta.
16. Kompromissitekstin pääkohdat ovat seuraavat:
- a) Suhde vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen
- Ehdotuksella pyritään varmistamaan yhdenmukaisuus vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen. Tämän vuoksi teksti vastaa yleissopimusta mahdollisimman pitkälle, erityisesti tämän osittaisen yleisnäkemyksen kattamilta osin. Kuitenkin niiltä osin kuin on asianmukaista edetä EU-tasolla pidemmälle, teksti on mukautettu vastaamaan tällaista tavoitetasoa.
- b) I luku – Soveltamisala ja määritelmät
- Ehdotuksen soveltamisalaan sisältyvien asioiden ei-tyhjentävää luetteloa 2 artiklassa on hieman laajennettu, jotta voidaan mukautua joidenkin jäsenvaltioiden pyyntöön sisällyttää ehdotukseen nykyaikaista kieltä vammaisyleissopimuksen mukaisesti, samalla varmistaen yhdenmukaisuuden vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen kanssa.

⁵ Ehdotuksen kanssa yhdessä on esitetty ehdotus neuvoston päätökseksi jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta liittyä vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina. Tästä välineestä keskustellaan myöhemmin.

- Ehdotuksen 3 artiklassa olevia määritelmiä, erityisesti 'toimenpiteen', 'edustusvallan' ja 'edustajan' osalta on tarkennettu ja edelleen selkeytetty johdanto-osan kappaleissa⁶. 'Tuomioistuimen' määritelmä on lisätty eroavaisuuden vuoksi suhteessa vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen, joka viittaa 'viranomaisiin'. 'Tuomioistuin' on terminä asianmukaisempi EU:n kansainvälisen yksityisoikeuden alan säännöstössä. Johdanto-osan kappaleissa selkeytetään myös notaarien asemaa aikuisten suojelun alueella.
- Joitakuista 3 artiklassa olevista määritelmistä on poistettu, koska ne katsottiin tarpeettomiksi. Esimerkiksi erityyppisten viranomaisten määritelmiä ei enää tarvita uuden tuomioistuimen määritelmän vuoksi.
- Kompromissiesitys ei sisällä rekistereiden yhteenliittämistä, joka aihealueena edellyttää lisäkeskusteluja. Tämän vuoksi 1 artiklan h alakohdan viittaus aiheeseen ei sisälly tähän osanäkemykseen.

c) II luku – Toimivalta

- Toimivallan osalta ehdotuksessa viitataan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen II lukuun.
- Ehdotus menee kuitenkin pidemmälle kuin vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus sen suhteen, että 6 artiklassa aikuisille annetaan mahdollisuus valita tuomioistuin.

⁶ Työryhmä on alustavasti hyväksynyt johdanto-osan kappaleet, mutta ne eivät kuulu tähän osittaiseen yleisnäkemykseen, sillä ne sisällytetään lopulliseen yleisnäkemykseen.

- Rajoittamattoman tuomioistuimen valinnan laajaan soveltamisalaan kohdistuneisiin jäsenvaltioiden huolenaiheisiin vastaamiseksi kompromissitekstissä rajoitetaan ehdotusta esittämällä neljä liittymätekijää, jotka osoittavat vahvan liittymän kyseiseen aikuiseen. Näin ollen kompromissitekstissä tuomioistuimen valinta jätetään huomiotta ainoastaan, jos se on aikuisen etujen vastainen, siinä missä alkuperäinen ehdotus edellytti toimivallan käytöltä yksinomaista aikuisen edun mukaisuutta.
- Jotkin jäsenvaltiot pyysivät sellaisen artiklan sisällyttämistä, jolla perintöasioissa toimivaltaiselle tuomioistuimelle mahdollistettaisiin perintöasiaa koskevaan menettelyyn liittyvien liitännäiskysymysten käsittely. Tämän vuoksi kompromissitekstissä esitetään liitännäiskysymyksiä koskeva 7 a artikla.

d) III luku – Sovellettava laki

- Ehdotuksessa viitataan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen asiaa koskevaan lukuun.
- Sellaisen jäsenvaltion pyynnöstä, jolla on yhtä useampi oikeusjärjestelmä, kompromissitekstillä lisätään joitakuita säännöksiä, joissa viitataan tällaisia tapauksia varten sisäisiin lainvalintasääntöihin. Tämä poikkeaa vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksesta, jossa käsitellään muutakin kuin sovellettavaa lakia vastaavissa loppumääräyksissään.

e) IV luku – Toimenpiteiden tunnustaminen ja täytäntöönpano

- Kompromissitekstin 10 artiklan 1 kohdassa todetaan, että luetelluissa tapauksissa tunnustamisesta ”on kieltäydyttävä”, pikemmin kuin tunnustamisesta ’voidaan kieltäytyä’. Tämä poikkeaa vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksesta, mikä johtuu EU-tasolla jäsenvaltioiden välillä vallitsevasta keskinäisen luottamuksen periaatteesta.

- Aikuisen kuulemiseen liittyvästä perusteesta tunnustamisesta kieltäytymiselle käytiin laaja keskustelu. Ottaen huomioon jäsenvaltioiden lausunnot kompromissitekstillä lisätään 10 artiklaan 2 kohta, jossa tarkennetaan että toimenpiteen tunnustamisesta 'voidaan kieltäytyä' jos aikuiselle ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi, ellei asiassa ole ollut painavia syitä olla näin toimimatta.
- Toimenpiteen tunnustamista koskevan 9 artiklan ja sen täytäntöönpanoa koskevan 12 artiklan osalta kompromissiteksti yksilöi mikä laki tulee sovellettavaksi vastaavissa menettelyissä.
- Lisäksi kompromissitekstin 15 a artiklassa käsitellään kysymystä tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskeviin menettelyihin liittyvästä oikeusavusta, joka oli alun perin sijoitettu yhteistyötä koskevaan lukuun. Viittaukset mahdollisimman laajaan apuun on poistettu, jotta voidaan välttää mahdolliset eroavaisuudet sisäisten ja rajatylittävien tapausten välillä.

f) V luku – Viralliset asiakirjat

- Kompromissitekstillä lisätään viittaus käännökseen ja translitterointiin kyseisten säännösten soveltamisen helpottamiseksi.

17. Puheenjohtajavaltio antoi lopullisen kompromissiehdotuksen 20. toukokuuta 2025 ja toimitti sen epäviralliseen hiljaiseen menettelyyn, joka päättyi 22. toukokuuta 2025. Useimmat valtuuskunnat tukevat puheenjohtajavaltion ehdottamaa tekstiä. Puheenjohtajavaltio katsoo, että teksti on valmis toimitettavaksi pysyvien edustajien komitealle ja neuvostolle osittaisen yleisnäkemyksen muodostamiseksi.

III JOHTOPÄÄTÖKSET

18. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään näin ollen

- vahvistamaan yhteisymmärrys tämän ilmoituksen liitteissä olevasta osittaisesta yleisnäkemyksestä ja
- suosittamaan, että neuvosto muodostaisi osittaisen yleisnäkemyksen tästä tekstistä.

2023/0169 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**toimivallasta, sovellettavasta laista, toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta
sekä yhteistyöstä aikuisten suojeluun liittyvissä asioissa**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan
2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁷,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

[...]

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

⁷ Lausunto annettu 13 päivänä joulukuuta 2023 (EUVL C 2024/1581).

I luku

SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, joilla

- a) määritetään jäsenvaltio, jonka [...] **tuomioistuimet** ovat toimivaltaisia toteuttamaan toimenpiteitä aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelemiseksi;
- b) määritetään lainsäädäntö, jota edellä tarkoitettujen [...] **tuomioistuinten** on sovellettava toimivaltaansa käyttäessään;
- c) määritetään lainsäädäntö, jota on sovellettava aikuisen **tukemiseen ja** edustamiseen;
- d) määrätään tällaisten toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kaikissa jäsenvaltioissa;
- e) määrätään virallisten asiakirjojen hyväksymisestä kaikissa jäsenvaltioissa;
- f) luodaan jäsenvaltioiden **tuomioistuinten**, toimivaltaisten viranomaisten ja keskusviranomaisten välille tämän asetuksen tarkoituksen saavuttamiseksi tarvittavaa yhteistyötä;

[...] **g)** luodaan eurooppalainen edustustodistus;

[[...] h) perustetaan [...] toimenpiteitä, vahvistettua edustusvaltaa koskevia valtuutuksia ja muita edustusvaltaa koskevia valtuutuksia] koskevien jäsenvaltioiden rekistereiden yhteenliittämijärjestelmä⁸;

⁸Tämän artiklan h alakohta ei ole lopullinen. Sen olemassaolo ja sanamuoto riippuvat tulevista VIII lukua koskevista keskusteluista.

i[...]) [...] **vahvistetaan yhdenmukainen oikeudellinen kehys tuomioistuinten**, toimivaltaisten viranomaisten ja keskusviranomaisten väliselle **sähköiselle viestinnälle** sekä [...] luonnollisten [...] **tai** oikeushenkilöiden ja **tuomioistuinten tai** kilpailuviranomaisten väliselle **sähköiselle viestinnälle**;

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan siviilioikeudellisissa asioissa sellaisten aikuisten [...] **suojelua koskevissa** rajatylittävissä tilanteissa, jotka henkilökohtaisten kykyjensä heikentymisen tai riittämättömyyden vuoksi eivät voi suojella etujaan.
2. Tätä asetusta sovelletaan myös **jäsenvaltiossa toteutettuihin** toimenpiteisiin, jotka koskevat aikuista, joka ei ollut täyttänyt 18 vuotta toimenpiteen toteuttamisen ajankohtana.
3. Edellä [...]1[...] kohdassa tarkoitetut asiat voivat koskea erityisesti

a a) toimenpiteitä, joilla aikuista tuetaan hänen oikeustoimikelpoisuutensa käytössä;

a b) aikuisen myöntämää edustusvaltaa;

- a) aikuisen toimintakelpoisuuden rajoituksen määrittämistä ja suojelujärjestelmän asettamista;
- b) aikuisen asettamista oikeus- tai hallintoviranomaisen suojelun alaiseksi;
- c) edunvalvontaa tai muuta vastaavaa järjestelyä;
- d) aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa hoidosta taikka aikuisen edustamisesta tai avustamisesta vastaavan henkilön tai elimen osoittamista ja tehtävän määrittämistä;

- e) [...] aikuisen sijoittamista laitokseen tai muuhun paikkaan, jossa suojelu voidaan järjestää;
- f) aikuisen omaisuuden hoitoa, säilyttämistä tai luovuttamista;
- g) luvan antamista erityiseen puuttumiseen aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelemiseksi.

4. Tätä asetusta ei sovelleta

- a) elatusvelvoitteisiin;
- b) avioliiton tai vastaavan suhteen solmimiseen, mitätöimiseen tai purkamiseen taikka asumuseroon;
- c) avioliiton tai vastaavan suhteen varallisuussuhteisiin;
- d) tarkoitemääräyksiin (trusteihin) ja perintöoikeuteen;
- e) sosiaaliturvaan;
- f) yleisiin terveyttä koskeviin viranomaistoimenpiteisiin;
- g) henkilöä koskeviin toimenpiteisiin, jotka on toteutettu tämän tekemän rikoksen vuoksi;
- h) turvapaikkaoikeutta ja maahanmuuttoa koskeviin päätöksiin;
- i) toimenpiteisiin, joihin on ryhdytty yksinomaan yleisen turvallisuuden vuoksi.

5. Mitä [...]4[...]kohdassa säädetään, ei vaikuta henkilön kelpoisuuteen toimia aikuisen edustajana siinä tarkoitetuissa asioissa.

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'aikuisella' henkilöä, joka on täyttänyt 18 vuotta;
- 2) 'toimenpiteellä' mitä tahansa [...] **tuomioistuimen** [...] toteuttamaa aikuisen **henkilön tai omaisuuden** suojeluun tähtäävää toimenpidettä riippumatta siitä, miksi sitä kutsutaan;
- 3) 'edustusvallalla' aikuisen joko sopimuksella tai yksipuolisella toimella **edustajalle** myöntämiä valtuuksia **edustajan käytettäväksi** silloin, kun aikuinen ei kykene suojelemaan etujaan;
- [...] **4)** 'vahvistetulla edustusvallalla' edustusvaltaa koskevaa valtuutusta, jonka osalta **tuomioistuin tai** toimivaltainen viranomainen on vahvistanut, että edustaja, jolle edustusvalta on myönnetty, voi käyttää sitä;
- 5) 'virallisella asiakirjalla' aikuisen suojeluun liittyvää asiakirjaa, joka on laadittu virallisesti tai rekisteröity virallisena asiakirjana jäsenvaltiossa ja jonka
 - a) virallisuus liittyy tuon virallisen asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön; sekä
 - b) virallisuuden on vahvistanut julkinen viranomainen tai muu alkuperäjäsenvaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho;

[...]

[...]

6[...]) 'alkuperäjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa toimenpide on toteutettu tai jossa virallinen asiakirja on virallisesti laadittu;

7) 'edustajalla' yhtä tai useampaa luonnollista tai oikeushenkilöä, jonka tuomioistuin on nimittänyt tai aikuinen nimennyt taikka joka on lainsäädännöllä valtuutettu edustamaan tai tukemaan⁹ aikuista etujensa suojelemissa;

[...]

[...]

[...] **8)___'hajautetulla tietojärjestelmällä' tietojärjestelmiä [...] ja yhteentoimivia yhteyspisteitä sellaisina kuin ne on määritelty asetuksen (EU) 2023/2844 2 artiklan 3 alakohdassa [...];**

[...]

2[...]) 'eurooppalaisella sähköisellä yhteyspisteellä' asetuksen [...] **(EU) 2023/2844** 2 artiklan **4** kohdassa määriteltyä portaalia [...];

⁹ Myöhemmässä jäljellä olevia lukuja, erityisesti VII lukua "Eurooppalainen edustusosoikeus" koskevassa keskustelussa edustajan valtuudet otetaan asianmukaisesti huomioon sen varmistamiseksi, että päätöksenteossa ei ilmene sekaannusta edustamisen ja tukemisen välillä.

2. Tässä asetuksessa tarkoitetaan 'tuomioistuimella' mitä tahansa oikeudellista viranomaista tai muuta jäsenvaltion viranomaista, jolla on toimivalta toteuttaa aikuisen henkilön tai omaisuuden suojeluun tähtääviä toimenpiteitä tai toimivalta päättää toisessa jäsenvaltiossa toteutetun toimenpiteen tunnustamisesta tai tunnustamatta jättämisestä; Tämän asetuksen II ja III luvussa tarkoitetaan 'viranomaisella', jota termiä on käytetty vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen II ja III luvussa, myös tuomioistuinta.

4 artikla

Viittaukset vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimukseen

Kun tässä asetuksessa viitataan asetuksen liitteenä olevaan Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin puitteissa 13 päivänä tammikuuta 2000 tehtyyn aikuisten kansainvälistä suojelua koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimus', sitä sovelletaan soveltuvin osin.

II LUKU

TOIMIVALTA

5 artikla

[...] Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen toimivaltasääntöjen soveltaminen

Jollei tämän asetuksen 6 – **7 a** artiklasta muuta johdu, toimivalta määräytyy vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen II luvun mukaisesti.

6 artikla

[...] Tuomioistuimen valinta

1. Sen estämättä, mitä 5 artiklassa säädetään, muun jäsenvaltion kuin aikuisen asuinpaikkana olevan jäsenvaltion [...] **tuomioistuimet** ovat toimivaltaisia **toteuttamaan toimenpiteitä**, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) aikuinen on valinnut kyseisen jäsenvaltion [...] **tuomioistuimet** [...] **silloin, kun hän oli kykenevä [...] tekemään tuomioistuinta koskevan valinnan;**

a a) valinnan tekohetkellä tuomioistuimen valinta kohdistui jäsenvaltioon

i. jonka kansalainen aikuinen on;

ii. jossa on aikuisen asuinpaikka;

iii. jossa sellaisella aikuisen läheisellä, joka on valmis ottamaan vastuun hänen suojelemisestaan, on asuinpaikka; tai

iv. jossa on aikuisen omaisuutta;

- b) toimivallan käyttäminen [...] **ei ole** aikuisen edun [...] **vastaista**;
- c) sen jäsenvaltion [...] **tuomioistuimet**, jolla on asiassa toimivalta vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 5 [...], **6 ja** 8 artiklan mukaisesti, eivät ole käyttäneet toimivaltaansa.

2.[...] Edellä 1 kohdassa tarkoitettu [...] **tuomioistuimen** valinta on ilmaistava kirjallisesti, ja aikuisen on päivättävä ja allekirjoitettava se. Kaikki sähköisessä muodossa tapahtuva viestintä, joka tarjoaa pysyvän tallenteen valinnasta, rinnastetaan kirjalliseen ilmaisuun.

3.[...] **Kun [...] tuomioistuin** käyttää toimivaltaansa 1 kohdan mukaisesti, [...] sen on ennen **minkään toimenpiteen toteuttamista** ilmoitettava asiasta liitteessä [IV] esitetyllä lomakkeella sen jäsenvaltion [...] **tuomioistuimille**, jossa aikuisella on asuinpaikka. **Tämä ilmoitus voidaan tehdä suoraan tai** jäsenvaltion 18 artiklan mukaisesti nimen**tyn** **keskusviranomaisen kautta**.

4. Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 7 [...], 9, [...] 10 ja **11** artiklassa kyseisen yleissopimuksen 5 artiklaan tehtyjen viittausten katsotaan sisältävän viittauksen myös tähän artiklaan. **Vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 7 [...], 9, [...] 10 ja 11 artiklassa yleissopimuksen 8 artiklaan tehtyjen viittausten katsotaan sisältävän viittauksen myös tähän artiklaan.** Kyseisen yleissopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa määrättyt tiedot on tarvittaessa toimitettava myös [...] **tuomioistuimelle**, joka on käyttänyt toimivaltaansa 1 kohdan mukaisesti.

Ei-yksinomainen toimivalta

Aikuisen tämän asetuksen 6 artiklan nojalla valitsemille [...] tuomioistuimille myönnetty toimivalta ei ole yksinomainen [...].[...] varsinkaan vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen 5 [...], 6 **ja 8** artiklan nojalla toimivaltaisista [...] tuomioistuinta ei tule estää käyttämästä toimivaltaansa silloin, kun aikuisen valitsema [...] tuomioistuin ei [...] ole käyttänyt toimivaltaansa tai [...] on luopunut siitä.

7 a artikla

Liitännäiskysymykset

1. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireille pannun perintöasiaa koskevan menettelyn tulos riippuu aikuisen edustamista koskevan liitännäiskysymyksen ratkaisemisesta, kyseisen jäsenvaltion tuomioistuin voi ratkaista kysymyksen kyseistä menettelyä varten, vaikka kyseinen jäsenvaltio ei ole tämän asetuksen nojalla toimivaltainen.
2. Liitännäiskysymyksen ratkaisulla 1 kohdan mukaisesti on oikeusvaikutuksia ainoastaan menettelyssä, jossa kyseinen ratkaisu tehtiin.
3. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa perintöasiaa koskevassa menettelyssä aikuisen puolesta toteutetun tai toteutettavan oikeustoimen pätevyys edellyttää jonkin tuomioistuimen lupaa tai hyväksyntää, kyseisen jäsenvaltion tuomioistuin voi päättää sallia tai hyväksyä tällaisen oikeustoimen, vaikka se ei ole tämän asetuksen nojalla toimivaltainen.
4. Tuomioistuimen, joka käyttää toimivaltaansa 1 ja 3 kohdan mukaisesti, on viipymättä ilmoitettava asiasta liitteessä [VIII]¹⁰ esitetyllä lomakkeella sen jäsenvaltion tuomioistuimille, jossa aikuisella on asuinpaikka, tai toimenpiteen toteuttaneen jäsenvaltion tuomioistuimelle edellyttäen, että se on kyseisestä toimenpiteestä tietoinen. Tämä ilmoitus voidaan tehdä suoraan tai jäsenvaltion 18 artiklan mukaisesti nimetyn keskusviranomaisen kautta.

¹⁰ Viittaus liitteisiin mukautetaan tekstin viimeistelyn yhteydessä.

III LUKU – SOVELLETTAVA LAKI

8 artikla

Sovellettavan lain määrittäminen

Aikuisten rajatylittävään suojeluun sovellettava laki määräytyy vuoden 2000 Haagin aikuistensuojelusopimuksen III luvun mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen 8 a – 8 c artiklassa säädetyn soveltamista.

8 a artikla

Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestelmiä – alueellinen lainvalinta

- 1. Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava sellaisen valtion lakia, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä, joilla on omat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevat oikeussääntönsä, tämän valtion sisäisten lainvalintasääntöjen mukaan määräytyy, minkä alueellisen yksikön oikeussääntöjä sovelletaan.**
- 2. Jos tällaisia sisäisiä lainvalintasääntöjä ei ole,**
 - a) viittauksella asuinpaikkaan tässä valtiossa tarkoitetaan asuinpaikkaa alueellisella yksiköllä;**
 - b) viittauksella aikuisen oleskeluun kyseisessä valtiossa tarkoitetaan oleskelua alueellisella yksiköllä;**
 - c) viittauksella kyseisessä valtiossa olevaan aikuisen omaisuuteen tarkoitetaan aikuisen omaisuutta asianomaisella alueella;**

- d) viittauksella valtioon, jonka kansalainen aikuinen on, tarkoitetaan kyseisen valtion lain osoittamaa aluetta tai, jollei asiaan sovellettavia säännöksiä ole, sitä aluetta, johon aikuisella on läheisin yhteys;
- e) viittauksella valtioon, jonka tuomioistuimet aikuinen on valinnut, tarkoitetaan alueellista yksikköä, jos aikuinen on valinnut tämän alueellisen yksikön tuomioistuimet; tai alueellista yksikköä, johon aikuisella on läheisin yhteys, jos aikuinen on valinnut valtion tuomioistuimet yksilöimättä tässä valtiossa olevaa alueellista yksikköä;
- f) viittauksella sen valtion lakiin, johon tapauksella on läheinen liittymä, tarkoitetaan sen alueellisen yksikön lakia, johon tapauksella on läheinen liittymä;

8 b artikla

Valtiot, joissa on useampia oikeusjärjestelmiä – henkilöiden välinen lainvalinta

Jos valtiossa on kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan eri henkilöryhmiin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien asioiden osalta, viittauksia kyseisen valtion lakiin pidetään viittauksina tässä valtiossa voimassa olevien sääntöjen määrittämään oikeusjärjestelmään tai säännöstöön. Jos tällaisia sääntöjä ei ole, sovelletaan oikeusjärjestelmää tai säännöstöä, johon perittävällä oli läheisin liittymä.

8 c artikla

Tämän asetuksen soveltamatta jättäminen sisäisessä lainvalinnassa

Jäsenvaltion, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä, joilla kullakin on omat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevat oikeussääntönsä, ei tarvitse soveltaa tätä asetusta lainvalintaan yksinomaan tällaisten alueellisten yksiköiden välillä.

TOIMENPITEIDEN TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

1 JAKSO

TOIMENPITEIDEN TUNNUSTAMINEN

9 artikla

Toimenpiteen tunnustaminen

1. Jäsenvalti~~ssa~~ssa [...] toteutettu toimenpide tunnustetaan toisessa jäsenvaltiossa ilman eri menettelyä.
2. [...] Se, jonka etua asia koskee, myös toimenpiteen kohteena oleva aikuinen, voi **hakea** jäsenvaltion **tuomioistuimelta päätöstä** siitä, ettei **10 artiklassa tarkoitettuja** perusteita [...] toisessa jäsenvaltiossa toteutetun toimenpiteen tunnustamisesta **kieltäytymiselle** ole, tai **päätöstä siitä, että tunnustamisesta kieltäydytään jollakin kyseisistä perusteista, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdassa säädetyn soveltamista.**
3. Jos jäsenvaltion [...] **tuomioistuimessa** vireillä olevan menettelyn tulos riippuu toimenpiteen tunnustamista tai tunnustamatta jättämistä koskevan liitännäiskysymyksen ratkaisemista, kyseinen [...] **tuomioistuin voi ratkaista asian.**
4. **Edellä 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun menettely määräytyy sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jossa tunnustamiseen on vedottu, sanotun kuitenkin rajoittamassa 10 artiklassa ja 3 jaksossa säädetyn soveltamista.**

Perusteet tunnustamisesta kieltäytymiselle

1. Toisessa jäsenvaltiossa toteutetun toimenpiteen tunnustamisesta [...] on kieltäydyttävä seuraavissa tapauksissa:

[...]

[...] **a)** jos tunnustaminen on ilmeisesti vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusperiaatteita, jossa tunnustamiseen [...] on vedottu;

[...] **b)** jos toimenpide on ristiriidassa sellaisen toimenpiteen kanssa, joka on myöhemmin toteutettu sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa [...] valtiossa, joka olisi ollut toimivaltainen tämän asetuksen 5 tai 6 artiklan nojalla, ja jos tämä myöhempi toimenpide [...] täyttää tunnustamisen vaatimukset [...] siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamiseen on vedottu; tai

[...] **c)** jos 21 artiklan [...] mukaista menettelyä ei ole noudatettu.]¹¹

2. Toisessa jäsenvaltiossa toteutetun toimenpiteen tunnustamisesta voidaan kieltäytyä, jos toimenpide oli toteutettu ilman, että aikuiselle on varattu tilaisuutta tulla kuulluksi, eikä asiassa ole ollut vakavia perusteita ottaen huomioon erityisesti

a) asian kiireellisyys;

b) aikuisen kykenemättömyys ilmaista näkemystään.

¹¹Tämän artiklan c alakohta ei ole lopullinen. Sen olemassaolo ja sanamuoto riippuvat tulevista 21 artiklaa koskevista keskusteluista.

2 JAKSO

TOIMENPITEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANOKELPOISUUS JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

11 artikla

Täytäntöönpanokelpoisuus [...]

Jäsenvaltiossa toteutettu toimenpide, joka on täytäntöönpanokelpoinen kyseisessä jäsenvaltiossa, on täytäntöönpanokelpoinen toisessa jäsenvaltiossa ilman tarvetta täytäntöönpanokelpoiseksi julistamiselle.

12 artikla

Täytäntöönpano

- 1) **Jäsenvaltiossa toteutettu toimenpide, joka on täytäntöönpanokelpoinen [...] kyseisessä jäsenvaltiossa, pannaan täytäntöön täytäntöönpanojäsenvaltiossa samoin edellytyksin kuin täytäntöönpanojäsenvaltiossa toteutettu toimenpide.** Toisessa jäsenvaltiossa toteutetun toimenpiteen täytäntöönpanomenettely määräytyy [...] täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan [...], sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdassa ja 3 jaksossa säädetyn soveltamista.
2. **Toimenpiteen täytäntöönpanosta on kieltäydyttävä, jos asiassa ilmenee yksi tai useampi 10 artiklassa säädetystä perusteista tunnustamisesta kieltäytymiselle.** [...] **Täytäntöönpanojäsenvaltion** lainsäädännön mukaisia täytäntöönpanosta **kieltäytymistä** tai sen keskeyttämistä koskevia perusteita **sovelletaan myös**, sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa 10 artiklassa tarkoitettujen perusteiden kanssa.

3 JAKSO

YHTEISET SÄÄNNÖKSET

13 artikla

Asiaratkaisun uudelleen tutkinnan kieltö

Toisessa jäsenvaltiossa [...] toteutetun toimenpiteen asiaratkaisua ei saa missään tapauksessa tutkia uudelleen siinä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamiseen on vedottu tai täytäntöönpanoa on haettu.

14 artikla

[...] Tunnustamisen tai täytäntöönpanon yhteydessä esitettävät asiakirjat

1. Henkilön, joka vetoaa jäsenvaltiossa toteutetun toimenpiteen tunnustamiseen tai hakee toimenpiteen täytäntöönpanoa toisen jäsenvaltion tuomioistuimilta tai täytäntöönpanoviranomaisilta, on esitettävä
 - a) toimenpiteen jäljennös, joka täyttää sen virallisuuden toteamisen edellytykset;
 - b) 15 artiklan nojalla annettu todistus.
2. [...] Edellä 1 kohdassa tarkoitettua henkilöä voidaan tarvittaessa vaatia toimittamaan 57 a artiklan mukaisesti käännöksen tai translitteroinnin [...] toimenpiteestä tai todistuksen sisällöstä.

15 artikla

Toimenpiteitä koskeva todistus

[...] **Alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimen** on sellaisen henkilön pyynnöstä, **joka osoittaa oikeutetun etunsa asiassa**, annettava todistus [...] käyttämällä liitteessä I esitettyä lomaketta.

15 a artikla

Oikeusapu

Oikeusapua hakevalle henkilölle, jolle on alkuperäjäsenvaltiossa myönnetty kokonaan tai osittain maksuton oikeusapu tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta, on myönnettävä kaikissa toimenpiteen tunnustamiseen tai täytäntöönpanoon liittyvissä menettelyissä oikeusapu tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa asia on pantu vireille.

V luku

VIRALLISET ASIAKIRJAT

16 artikla

Virallisten asiakirjojen hyväksyminen

1. Jäsenvaltiossa laaditulla virallisella asiakirjalla on toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin sillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai mahdollisimman vertailukelpoiset vaikutukset edellyttäen, että se ei ole selvästi vastoin [...] sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen peruseräjäjäsenvaltiossa, jossa se on esitetty.
2. Esitetyn virallisen asiakirjan on täytettävä tarvittavat edellytykset sen virallisuuden toteamiseksi alkuperäjäsenvaltiossa.

17 artikla

Virallisia asiakirjoja koskeva todistus

1. Henkilö, joka haluaa käyttää virallista asiakirjaa toisessa jäsenvaltiossa, voi pyytää virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltiossa virallisesti laatinutta tai rekisteröintä [...] viranomasta antamaan todistuksen käyttäen liitteessä II esitettyä lomaketta [...].
2. Virallista asiakirjaa käyttävää henkilöä voidaan tarvittaessa vaatia toimittamaan 57 a artiklan mukaisesti käännöksen tai translitteroinnin todistuksen sisällöstä.

[...]
